

VEČERNI LIST

Posamezna številka 6 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 84.—

za pol leta . R 42.—

za četrt leta . R 21.—

za 1 mesec . R 7.—

Za Ljubljano mesečno 7.—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Zlomljen teror komunistov.

Splošna stavka ponesrečena.

Komunistični terorizem je strt. Danes lahko rečemo, da ogromna večina delavstva ni šla na limanice komunističnim teroristom. Naše skupine so povsod junsko vstrajale ter branile svobodo dela in prepričanja kršč. socialnega delavstva.

V soboto so se odigrali v Ljubljani žalostni dogodki, katerih žrtve so postali deloma čisto nedolžni ljudje, deloma pa od komunistov zapeljani delavci. Mnogo jih je med padlimi žrtvami, ki so šele zadnji trenutek vstopili v stavko ne da bi vedeli, zakaj. Poslušali so svoje »voditelje« in šli v smrt, medtem ko so se voditelji lepo skrivali za njihovimi hrbti. Dogodki na Zaloški cesti v Ljubljani so slovenskemu delavstvu en dokaz več, kako prav je imela kršč. socialna organizacija delavstva, da je izdala proti stavki proklamacijo na delo. Delavska organizacija se ne sme igrati z življenjem in krvjo delavstva. Organizacija mora delavstvo ščititi in varovati. Komunisti pa so s svojo organizacijo onesrečili toliko delavskih družin.

Teror je sedaj zlomljen, delavstvo odpira oči. Jih je še nekaj, ki so še zaverovani v svoje voditelje in slepo verjamejo vsaki gluposti, ki jim jo ti natvezijo. Toda tudi ti bodo spoznali, da so postali žrtev grdega sleparstva. Naša naloga bo, da gremo sedaj s podvojeno silo na delo in organiziramo vse pošteno delavstvo v enotno fronto, da bo teror komunistov ostal zlomljen za vedno.

Zločinci, ki so s svojim hujskanjem zakrivali žrtve na Zaloški cesti, si perejo roke. Toda delavstvo ve, da so za delavskimi hrbti stali strahopetni voditelji ter ljudi ščuvali: »Naprej! Le naprej!« dokler niso padle žrtve. In ko se je to zgodilo, so voditelji izginili s pozorišča ter si sedaj umivajo krvave roke. Ti zločinci ne smejo nikdar več terorizirati slovenskega delavstva!

Vse pošteno delavstvo vkup! Vsi na delo proti zločincem in zapeljivcem!

V soboto.

LDU Ljubljana, 24. aprila. Današnji prvi dan proglašene splošne stavke, za katero se je včeraj in danes od komunistične strani agitiralo zelo živahno, je obrodil le delno stavko. Stavkajo samo oni obrati, v katerih so zaposleni po večini socialistični delavci. Cestna železnica ne vozi. Pač pa se obrat vrši redno v plinarni, elektrarni in v vodovodu. Danes so izišli vsi listi. Krščansko-socialne organizacije in narodni socialisti so se izrekli proti stavki. Štacune in trgovine so bile zjutraj večinoma odprte in so zaprle svoje obrate šele proti poldnevni zaradi sobote in pod vtisom dopoldanskih

Kdo nosi odgovornost?

V soboto po žalostnih dogodkih na Zaloški cesti je nagovoril pred »Slonom« množico komunist Golouh. Med drugim je izjavil: »Vso odgovornost prevzame stavekovni odbor.«

Vodje komunistov prosijo.

LDU Ljubljana, 24. aprila. Uradno se poroča:

Imenom stavekovskega odbora sta se obrnila danes popoldne voditelja gg. Golouh in Tokan na policijskega svetnika Kerševana z vprašanjem, če bi jih predsednik deželne vlade sprejel radi končanja stavke.

Predsednik deželne vlade dr. Brejc jima je dal sporočiti, da je osrednja vlada ukrenila, da se morajo stavkujoči prej vrniti na delo, preden se začne pogajanja, da pa je pripravljen sprejeti ju, ako gre za določitev modalitet in načina, kako bi se stavka končala.

GOLOUH IN TOKAN PRI VLADI.

Ob petnajstih sta se oba imenovana zastopnika oglasila v predsedništvu deželne vlade. Predsednik dr. Brejc ju je sprejel v navzočnosti poverjenika za notranje

dogodkov. Deželna vlada je odredila, da se morajo hišna vrata zapirati ob dvajsetih, javni lokali pa ob enaindvajsetih. Po dvaindvajsetih ne sme nihče brez vzroka na cesto. V glavnih industrijskih centrih in po večjih mestih Slovenije, tako v Mariboru, Celju itd se razvija po došli poročilih življenje skoro normalno.

LJUBLJANA.

Danes kaže Ljubljana svoje običajno lice. Prodajalne so odprte, večina tovarn dela. Da pa električni tramvaj štrajka, to se v Ljubljani niti ne opazi.

Danes je korporativno šla na delo tudi tobačna tovarna, ki je v soboto imela prosto. Dela se v Pollakovi tovarni še v večjem obsegu ko v soboto, ker so celo socialisti prišli na delo, ko so uvideli, kako so zapeljani.

Tudi mnogo drugih manjših in večjih obratov dela.

KROPA.

Kropa dela v polnem obratu. Za komunistovsko generalno stavko se nihče ne briga.

Kropa. Tu je popolnoma mirno. Tisti komunisti, ki so se poprej večkrat tako grozovito širokoustili, si zdaj niti dihati ne upajo. Dela se nemoteno.

TRŽIČ.

Kakor poročajo, Tržič dela. Komunisti so s svojo generalno stavko pogoreli. Krščansko delavstvo se ne da terorizirati.

JESENICE.

Kakor nam poročajo, se delo na Jesenicah tudi danes vrši v redu.

GORICANE - MEDVODE.

Dela se v vseh obratih v polnem obsegu. Celo nasprotniki imajo drugih stvari dovolj, ne pa da bi hodili za ljubljanske kolovodje po kostanj v žerjavico.

POLOMIJA V KAMNIKU.

V Kamniku so v soboto zvečer zaprli komunističnega voditelja Kosiča in še tri druge hujskače. Ko so Kosiča pripeljali v zapore, je dejal, da bo samo eno noč prebil tu, ker bodo v nedeljo prišli ponj. V nedeljo dopoldne so zbrali komunistični hujskači nekaj delavstva v bližnji gmajni in ga odotod vodili v Kamnik pred okrajno glavarstvo, češ da gredo po Kosiča. Ko so pa ubogi zapeljanci zagledali pred glavarstvom orožnike, so jo udrli nazaj po Kamniku, metali kamenje od sebe, prosili mežnarja, naj jih skrije v zakristijo. To je bil začetek in konec komunistične »vlade« v Kamniku. S tem so komunisti dosegli ravno nasprotno, kar so nameravali: Nihče se jih več ne boji in vse se jim smeje.

S tem je voditelj komunistov priznal, da je v prvi vrsti odgovoren za žrtve stavekovni odbor, t. j. gg. Golouh, Žorga, Petrič, Perdan in več drugih. To velja zapomniti!

zadeve prof. Remca, policijskega ravnatelja dr. Guština in dvornega svetnika v poverjeništvu za notranje zadeve Kremenška. G. Golouh je poudarjal, da je stavekovski odbor prejel od centralnega odbora »Saveza saobračajnih i transportnih radnika« iz Beograda brzojavko, glasom katere se je našla platforma za sporazum o končanju stavke, na podlagi katere da se sedaj vršijo pogajanja in da je pričakovati v najkrajšem času, morda v par urah, sporazuma in konca stavke. Predložil je pogorje, pod katerimi bi bil stavekovski odbor pripravljen povzročiti, da se v ponedeljek zjutraj delo prične.

Pogoji so: 1. Militarizacija železničarjev se ukine. Vsi železničarski obvezarji, ki so jih s silo pritirali na vojaško službo in so še v zaporih, naj se oproste, tako da gredo vsi kot prosti delavci na delo,

2. Izpuste naj se vsi oni, ki so bili povodom stavke aretirani. Ustavijo naj se vse nadaljne aretacije in preključijo tiralice.

3. V nedeljo dopoldne naj se dovoli stavkujočim organizacijam, da obdrže shod, na katerem se bo poročalo delavcem in se jim dá nalog, da se vrnejo v ponedeljek zjutraj na delo.

4. Padle žrtve naj se pokopljejo v nedeljo popoldne ob šestnajstih ob udeležbi vseh stavkujočih organizacij in po nagrobnem govoru. Reditelji organizacij bi prevzeli osebno jamstvo za mir in red.

5. Uvede naj se stroga preiskava proti orožnikom in proti osebi, ki je streljala baje iz Leonišča.

ODGOVOR VLADE KOMUNISTOM.

Predsednik deželne vlade dr. Brejc je imenom deželne vlade ob devetnajstih podal nastopni odgovor:

Vprašanje demilitarizacije spada v izključno kompetenco vojnega ministrstva. Politični oblasti pristojna v tem pogledu samo dolžnost, one, ki se vojaškemu pozivu ne odzovejo, poiskati in jih izročiti vojaški oblasti.

V ostalem pa mora deželna vlada opomniti sledeče:

Stavkovni odbor trdi, da bi za slučaj, ako bi se dovolil shod stavkujočih in slovesen pogreb padlih žrtev, bil v stanu s svojimi reditelji vzdržati red. Ker so pa tekom štrajka in zlasti tekom zadnjih dni in današnji dan stavkujoči zakrivali težka kazniva dejanja, katera so bila od odbora stavkujočih naravnost povzročena, in za katera ta odbor nosi vso težo odgovornosti, radi tega se njegovim sedanjim zatrdilom ne more zaupati, in se torej iz ozirov javne varnosti, pa tudi splošne razburjenosti mirnega prebivalstva in njegovega

strahu pred novimi izgredi, shod stavkujočih in slovesen pogreb ne moreta dovoliti.

Proti aretiranim se bo postopalo po zakonu.

Deželna vlada mora samo iznova poudarjati, da ona ni poklicana, pogajati se o pogojih, pod katerimi naj se stavka konča, tem manj, ker odbor stavkujočih sam trdi, da že stoji v tozadevnih pogajanjih s kompetentnim ministrstvom. Dolžnost deželne vlade v lastnem delokrogu pa je, da zajamči prebivalstvu mir in red ter prepreči vsak teror.

Deželna vlada pa opozarja ponovno stavkujoče na poziv prometnega ministra že v početku stavke, da naj se stavkujoči pred vsem vrnejo na delo.

Razume se samo po sebi, da bo deželna vlada o tej stvari poročala tudi v Belgrad osrednji vladi.

KOMUNISTI OBLJUBLJAJO, DA SE NE BODO VEČ ZBIRALI.

Zastopnik stavekovskega odbora g. Golouh je sprejel izjavo s pristavkom, naj gospod predsednik deželne vlade vzame na znanje, da se stavkujoči od sedaj naprej ne bodo nič več zbirali in je prosil, da se ne uporabi več sila proti njim.

Predsednik deželne vlade je odvrnil, naj bodo prepričani, da ne bo žandarmerija in policija tako, kakor do danes, nikomur skrivila lasu, če ji za to ne dá povoda. Deželna vlada je dala uradno ugovoriti, da je brzojavka, ki jo glasom gornjega poročila omenja g. Golouh, bila že v petek adresatu dostavljena. (Komunistični voditelji so torej vedeli o tej brzojavki že v petek, 23. t. m., zvečer, dan pred izgredi na Zaloški cesti, in so to brzojavko ljudstvu zamolčali. Opomba uredništva.)

Stavkarski odbori zaprti.

V Ljubljani, Mariboru in Celju so stavkarski odbori zaprti. Iz Trbovelj so gnali

v ječo v Celje vse ljudi, ki so izvršili zločinske čine.

Načrti slovenskih komunistov.

Slovenski komunisti imajo tesne zveze s slovenskimi komunisti v zasedenem ozemlju in s komunisti v Italiji. Vemo, da so se mudili razni vodje zadnje mesece v Trstu in Milanu. Sklenili so, da vpostavijo v Italiji z revolucijo sovjetsko republiko, v Jugoslaviji se izvrši preobrat, po katerem bi priklopili celo Slovenijo sovjetski repu-

bliki Italiji.

Vse okoliščine sedanjega štrajka in razni pojavi v posameznih krajih dokazujejo zločinske namene vodilnih komunističnih krogov, katere so naperili proti mladi Jugoslaviji kot plačani agenti najhujših naših državnih sovražnikov Nemcev, Mažarov in Lahov.

Stavka železničarjev

V soboto.

LDU Ljubljana, 24. aprila. Zvečer. Uradno se poroča: Promet po železnicah v Sloveniji, ki se je včeraj in danes že v precejšnji meri vzpostavil, se je tekom dne izpopolnil toliko, da vozi na vseh progah vsaj po en vlak v obeh smereh, po več progah celo po dva vlaka v obeh smereh. Na nekaterih progah so bili uvrščeni tudi že redni tovorni vlaki. Iz Zagreba je vozil danes po progi južne železnice tudi že ekspresni vlak proti Trstu. Jutri bo odpeljal najbrže tudi ekspresni vlak z nasprotni strani. Upa se, da se tekom jutrišnjega dne izpopolni obrat tako, da bo v ponedeljek uveden že popolnoma normalni promet. Razen par manj važnih aktov sabotaže na Kočevskem se ni javil danes noben drug incident na progah Slovenije.

V nedeljo.

LDU Ljubljana, 25. aprila. Uradno se poroča: Na vseh progah južne in državne železnice v Sloveniji je promet skoro normalen, na progah severno-jesenski popolnoma normalen. Kakor včeraj, je vozil tudi danes ekspresni vlak iz Zagreba v Logatec. Iz Logatca sta prišla danes dva živilska vlaka za Avstrijo, dva sta odšla proti Mariboru, velik vlak živil je bil postavljen v Špilje. Dan je potekel na vseh progah brez incidenta. Pričakuje se, da bo najkasneje v torek obrat na vseh železnicah zopet popolnoma normalen. Tudi sicer je potekla nedelja po vsej Sloveniji popolnoma mirno.

V BOSNI.

LDU Sarajevo, 24. aprila. Tekom današnjega dne je vozilo v obeh smereh: Sarajevo—Bosanski Brod 6 vlakov, Sarajevo—Gruž 2 vlaka, Doboj—Tuzla 6, Sarajevo—Vareš 4, Lašva—Travnik 4, Jajce—Vakuf 2 in Travnik—Vakuf 4 vlaki. V železniških delavnicah se je osobe vrnilo skro v polnem številu na delo. Enako tudi na vseh okoliških postajah.

POROČILO MINISTRSTVA.

LDU Belgrad, 24. aprila. Ministrstvo za promet objavlja: Stanje prometa na železniškem omrežju našega kraljevstva je bilo včeraj nastopno: 1. Na progah belgrajske direkcije je zagotovljen promet za vojaške potrebe in se vrše tudi prevozi privatnih oseb. Strojno osobje se nahaja še v stavki. 2. Na progah zagrebske direkcije je zagotovljen prevoz vojaških transportov in se vrši tudi prevoz privatnih oseb, v kolikor to razmere dopuščajo. 3. Na progah v Bosni in Hercegovini se promet tudi nadalje vrši. Včeraj je vozilo 27 vlakov. Osobje se je vrnilo v množicah na delo. Na vseh železniških progah se vrši služba v redu. 4. Na progah direkcije v Subotici je promet reden. 5. V Sloveniji je uveden promet za vojaške potrebe. Uslužbenci so se večinoma vrnili na delo. Sedaj je nastopilo službo definitivno 266 uslužbencev. Na južni železnici se promet vrši. Osobje delavnic se javlja na delo.

LDU Belgrad, 24. aprila. Ministrstvo za promet objavlja: Iz vseh krajev države prihajajo vesti o upostavi prometa, ki je

že večinoma upostavljen na stanje pred stavko. Jutri se število vlakov pomnoži ter bo promet za dva dni reden. Danes je orient-ekspres nadaljeval pot v Italijo.

HUJSKAČI BODO IZGNANI.

LDU Sarajevo, 25. aprila. Ker se je v železničarski stavki dognalo, da je bilo med glavnimi činitelji mnogo tujcev, je bila izdana naredba, da se subverzivni protidržavni elementi izženejo. Pri tem se bo vršila tudi evidenca o zagotovljenju redne službe na železnicah.

EKSPLOZIJA V STANOVANJU ŽELEZNIČARJA.

LDU Belgrad, 24. aprila. Ministrstvo za notranje stvari objavlja: V stanovanju železniškega uslužbenca, Blagoja Božića, je danes dopoldne ob 10. nastala velika eksplozija. Sin Blagoja, Marko, pisar tiskarne, star 19 let, je držal v rokah francosko ročno granato, ki mu je nenadoma eksplodirala. Granata mu je odnesla levo roko, raztrgala trebuh in prsni koš, vsled česar je takoj umrl. Radi eksplozije sta bili ranjeni tudi Katica Nikolić in mati umrlega. Uvedena je podrobna preiskava.

POLITIČNI POLOŽAJ V BELGRADU.

Belgrad, 24. aprila. Pogajanja glede sestave koncentracijske vlade še niso došla do definitivnega uspeha. V strankarskih krogih se goji upanje, da se bo politični položaj razbistril v ponedeljek. LDU.

LDU Belgrad, 24. aprila. »Epoha« piše pod naslovom »Okoli nove vlade« nastopno: Medtem ko zmerni elementi radikalnih krogov zahtevajo sporazum z ostalimi strankami glede sestave koncentracijske vlade brez ozira na osebe, zahteva Protić, da se sestava novega kabineta ne sme izvršiti brez njega ali Pašića. Sedanji težki položaj ojačuje zmernejše elemente. Odhod Pašića v Pariz (kakor se misli, bo odpotoval 26. t. m.), dokazuje, da postaja ta struja vedno močnejša in da Pašić ne bo vstopil v bodoči kabinet. O pogajanjih so poročali regentu. Demokrati zahtevajo predvsem ostavko sedanje vlade, kakor tudi, da Protić in Pašić ne vstopita v novo vlado. Regent bo ukrenil nadaljne korake.

NAŠ ZUNANJI POLOŽAJ.

LDU Belgrad, 25. aprila. »Beogradska Stampa« prinaša v stolpcu »Samouprave« pod naslovom »Naš zunanji položaj« nastopno: Zunanji položaj naše države je v trojnem oziru košljiv. Na prvem mestu predstavlja za nas vsako dviganje militarizma in prusizma v Germaniji neposredno nevarnost. Mi smo v tem oziru v istem položaju kakor Belgija in Francoska. Nadalje imamo poleg tega neprijatelja zaveznika Germanov, Bolgarijo in Mažarsko. Mažarska vstaja v Subotici, priprave Mažarov na severni meji, so jasna predpoda, kaj se pripravlja v bližnji bodočnosti. Ideja revanše, ki se pojmuje kot nekako kavalirstvo, se bo najhitreje razvila pri eksaltiranih in razočaranih Mažarih. Nazadnje imamo svojega najmočnejšega sosedo in zaveznika, kraljevino Italijo. Mi še nismo rešili jadranskega in reškega vprašanja in ves trud naše diplomacije se uporablja še vedno v obrambo naše dežele pred pretiranimi zahtevami Italije. V kolikor se tiče zunanjega položaja, je mir in red potreben v vseh razlikah pojmovanja notranje politike. Treba je, da nam vesti o težavnih zunanjih interesih, ki morejo biti ogroženi, diktirajo umerjenost v postopanju, objektivnost, razsodnost in premišljenost v pogledu na strankarske momente in ozire. Treba nam je več načelnosti in več zaupanja, bodisi v sebe, bodisi v druge. To je, kar potrebuje sedanji trenutek. Isto pričakuje od svojih sinov. Ako vzamemo v ozir najvažnejše vprašanje, vprašanje ustave, ki ga je treba rešiti sporazumno, postane zgoraj omenjena potreba še bolj vidljiva in očitna.

MADŽARSKA ZAROTA.

LDU Subotica, 24. aprila. Nadaljna preiskava glede poslednje madžarske zarote je povodom hišnih preiskav prišla na sled načrtu nove zarote, ki je imela namen, izvršiti napad na garnizijo in tako poskusiti osvoboditi krivce, ki so bili aretirani radi zadnje vstaje. Povodom obširnejše preiskave, se je dokazalo, da so nekatere zarote pripravljale v okolici Novoga Sada in Velike Kikinde, kjer so madžarski elementi razvijali živahno propagando z upanjem, da jim bo uspela pričeta vstaja. Z marljivim delom policijskih oblasti je uspelo prijati končno ubijalce policijskih komisarjev. Pri zaslišanju so priznali svoj zločin. Med prebivalstvom vlada silno ogorčenje proti Madžarom. Pri hišnih preiskavah so našli posamezne izvođe madžarskih listov od 18. t. m., v katerih se nahaja poziv, da se imajo v roku 48 ur javiti v Madžarski vsi moški od 18. do 45. leta in sicer pod pretnjo zakonitih posledic. Preiskava se nadaljuje. Tekom preiskave se je pričelo omenjati tudi ime znanega avstrijskega stotnika Metzgerja.

NAREDBA O STANOVANJH.

LDU Belgrad, 25. aprila. V ministstvu za socialno politiko je izdelana za-

časna naredba o stanovanjih, ki bo veljala do 1. maja 1921. Včeraj je ministrski svet to naredbo sprejel. Glavna njena načela so: 1. da se nihče ne sme izgnati iz stanovanja, brez ozira na način in čas, kdaj se je stanovanje najelo; 2. določitev najemnine po novi lestvici, ki bo veljala za vse najemnine, ki jih štiti zakon od 17. aprila 1919, kakor tudi za vse druge; 3. določitev najemnine za zgradbe in lokale za industrijske, trgovske in profesionalne posle brez ozira na način in čas, kdaj je bil najem sklenjen; 4. določitev najemnine za stanovanja samev in za prenočišča, penzije in hotele; 5. ukinjenje prava podnajema, pri čemer se oddajanje enega dela stanovanja, v katerem najemodajalec sam stanuje, ne smatra za podnajem; 6. obveznost lastnikov, da popravijo one dele zgradb, ki direktno ogrožajo življenje, s pravico povišanja najemnine; 7. popolna oprostitve taksiranja za vse nove zgradbe in stanovanja, ki se bodo zgradila v času, dokler velja ta naredba; 8. prepoved plačevanja najemnine v tujem denarju; 9. novo konstituiranje odbora za stanovanja; 10. postopek sodišč za najemniške spore.

Politične novice.

+ Po sadovih se spozna delo. Štrajk, ki so ga komunisti zadnji čas vprizorili v Jugoslaviji in ki so ga iz vseh sil podprli socialni demokrati, je z žarko lučjo osvetlil delo in namene teh dveh skupin, ki dejansko tvorita celoto in delata druga drugo v roko. Socialna demokracija, iz katere je še-le v najzadnjem času izšla radikalna komunistična struja, ima od nekdaj polna usta o kulturi in civilizaciji, ki jo jemlje v zakup in zaščito pred »nazadnjaštvom«. Človek bi mislil, da je ta stranka dvignila svoje mase, ki ji slepo slede, na visoko kulturno stopnjo. Toda zadnji dogodki so nam razkrili naravnost grozno podivjanost teh mas. Gospodje socialni demokrati in komunisti, ki imate še iskrico čuta za človeško dostojanstvo, ali vas ni bilo groza in sram, ko ste gledali in poslušali to ubogo zapeljano, zaslepljeno maso, ko je dajala te dni duška svojim čustvom in mišljenju v najsurovejši obliki in na divjaški način? Kaj ste napravili posebno iz ubogege svojega ženstva! Ako bi socialisti in komunisti pri svojem delu med masami posvečali resnični kulturi, resnični izobrazbi le majhen del svojega truda, bi te mase ne mogle biti take, kakor so se pokazale te dni pri nas in kakor so se pokazale na Ruskem in zlasti na Madžarskem. Toda to je ravno — socializem je kultura le lep plašč, s katerim pokrivajo svoje sovraštvo, svoj boj proti viru vsakega reda in vsake oblasti: proti veri. Svoje mase »vzgajajo« in »izobrazujejo« docela enostransko, zgolj v svoje politično in kulturno-prevratne namene. Za te namene potrebujejo slepo zagriženih, fanatičnih, surovih ljudi in take si vzgajajo. Socialna demokracija s komunistično strujo je po svojem delu med masami največja sovražnica kulture in civilizacije, ona delavske mase peha v temo najhujšega barbarstva. V imenu kulture in napredka v boj proti njej!

+ »Zdaj-le je bil čas...« Ker »Naprej« tako trdovratno taji vsak drug značaj stavke, nego nedolžno gibanje za izboljšanje gmočnega položaja, beležimo še nekaj značilnih podrobnosti iz teh dni. Po nesreči pred Leoniščem je šla po Zeleni jami gruča železničarjev, ki so zavzeto razpravljali o dogodkih. Eden izmed njih je stiskal pesti in se penil: »Hudič, zdaj-le je bil čas, zakaj niste držali...« — V soboto proti večeru se je vozil posestnik iz ljubljanske okolice proti domu. V gozdu pridea proti njemu dva železničarja in prisedeta na voz, češ da bosta prenočila pri njem, ker nočeta iti v ječo uši past. Kmalu nato stopita iz gozda še dva železničarja, oborožena s puškami in pozdravita: »Živela sovjetska republika!« Kmet odgovori: »Ne bo nič, možje, vas je pač premalo.« A onadva nato: »Samo tu v gozdu nas je oboroženih stoinšestdeset!« — Ko se je po dogodkih za Zaloški cesti valila večja gruča po Poljanski cesti v mesto, so naleteli na tri sestre iz otroške bolnišnice, ki so se vračale domov. Dihal se je takoj divje znesla nad njimi: pljuvali so nanje in jih obdajali z najgršimi priimki. Zopet so se odlikovale ženske, iz katerih je kar bruhala besnost proti redovnicam. Zakaj? Skromne redovne sestre pač nimajo ničesar opraviti z mezdami delavstva. Same delajo iz požrtvovalne ljube ni do bližnjega in dobivajo za ves svoj veliki trud samo najnujnejše za življenje. Nejobičneje je bilo med tistimi, ki so jih napadali, takih, ki so že iskali in dobili pomoči pri njih, ko niso vedeli ali hoteli kamo s svojimi bolnimi otročiči, žrtvami socialne, a še večkrat moralne bede... Ti in taki dogodki dovolj jasno osvetljujejo, kam je merilo gibanje, ki so ga uprizorili komunisti.

+ Hrv. ljudska stranka v Liki. Tekom aprila je priredila Hrv. ljudska stranka po Liki mnogoštevilne shode ter povsod osnovala krajevne odbore. Nekateri

teh krajev so bili že popolnoma komunistični, drugod so si držali vago komunisti in Narodna zajednica. Ko so med Ličane prišli organizatorji ljudske stranke in jim raztolmačili njen program, je med njimi takoj zmagal zdravi naravni čut in razum ter so se z navdušenjem oklenili prapora ljudske stranke. Posebno je Ličane navdušilo, da delata hrvatska in slovenska ljudska stranka skupno; povsod so vzklikali slogi s Slovenci. Komunisti in narodne zajedničarje so Ličani s krepko roko postavili pred vrata.

+ Decentralistična ureditev države. Iz Belgrada poročajo, da je dovršen ustavni načrt, po katerem se uredi naša država decentralistično. Država se razdeli na okrožja (županije), okraje in občine. Pokrajinskih enot bo devetero: 1. Slovenija s Prekmurjem; 2. Hrvatska in Slavonija z Medjimurjem in Reko; 3. Srem in Bačka; 4. Banat; 5. Bosna; 6. Črna gora, Hercegovina in Kotor z okolico; 7. Dalmacija; 8. Srbija; 9. Stara Srbija z Makedonijo.

Dnevne novice.

— Študentske študije v tujini. Ministrski svet je odobril predlog ministra za prosveto glede dijakov v inozemstvu ter je sklenil, da se ustavi vsako nadaljno pošiljanje dijakov v inozemstvo. Ministrstvo za prosveto bo odločevalo, za katere nauke in vežbe se bodo pošiljali dijaki v inozemstvo. Dijake, ki bodo odhajali na inozemska vseučilišča, bo določal vseučiliški senat. Pošiljalo se jih bi največ 40. Strokovna ministrstva morejo pošiljati dijake v inozemstvo samo za one stroke, za katere pri nas ni šol, kot n. pr. za rudarstvo, kemijo itd. V inozemstvu morejo ostati samo še oni dijaki, ki ne potrebujejo več kot dva meseca do zaključka svojih študij. To velja tudi za gojence specialnih šol (gospodarskih, umetniških in tehniških).

— Brezplačen zajutrek za učence zagrebških srednjih šol je izposlovala »Hrv. katoliška ženska zveza« od ameriške misije v Belgradu. Brezplačnega zajutreka je deležno vsak dan 1000 učencev in učenk vseh zagrebških srednjih šol. Dobivajo štirikrat na teden kakao s kondenziranim mlekom in žemljo, dvakrat pa mlečen riž s sladkorjem. Moko za žemlje daje ministrstvo za prehrano, ostalo ameriška misija. Kuho in razdeljevanje je prevzela H. K. Ž. Z.

Ljubljanske novice.

Resnica o streljih iz Leonišča.

V soboto so komunisti po Ljubljani širili lažnjive vesti, da so duhovniki in usmiljene sestre streljali iz Leonišča. Ker tega noben pameten človek ni verjel, so svoje vesti »popravljali« in trdili, da so se v Leonišče umaknili orožniki in redarji in da so ti od tam streljali. Obrnili smo se na merodajno mesto in izvedeli, da o kakem orožniku in redarju v Leonišču ni bilo ne duha ne sluha, da iz Leonišča ni padel noben strel, ker v celem Leonišču ni nobenega orožja, pač pa je mimo okna, kjer stanuje g. konzistorijalni svetnik J. Kalan, priletelo več krogel.

lj Resnica o Leonišču mora na dan! Ker se je med ljudstvo raztrosila laž, da se je o priliki izgredev na Zaloški cesti streljalo iz Leonišča, je vodstvo Leonišča zahtevalo na vladi, da se z vso spešnostjo izvede najstrožja preiskava in dožene resnica. Za trezno misleče je zgornja trditve itak ob sebi nemočoga, zato so komunisti svojo prvotno trditev, češ, da so streljali iz Leonišča duhovniki in usmiljenke, v toliko izpremenili, da so streljali orožniki, ki so se bili tjekaj zatekli. Toda tudi to ni resnica, kar bo pač dognala preiskava. Nihče nima toliko interesa na tem, da se izkaže resnica o »streljih iz Leonišča« kakor ta zavod sam, zato je tudi njegovo vodstvo storilo na merodajni oblasti potrebne korake, da se izvede o tem najstrožja preiskava.

lj »Strelji iz Leonišča«. Uradno se objavlja: Po ljubljani se širi in vzdržuje govorica, da se je dne 24. aprila 1920 prilikom izgredev na Zaloški cesti streljalo na tamkaj zbrano množico tudi iz Leonišča. Ta govorica je docela neresnična in neosnovana. Polic. ravnateljstvo je dognalo, da se nahaja na zidu Leonišča ob strani proti Zaloški cesti več sledov od bojnih strelkov (tkz. Gellerjev), kar dokazuje, da so padali posamezni strelji v smeri proti Leonišču in ne iz Leonišča. Tudi se je dognalo, da se iz Leonišča vsled zidu, ki obdaja to poslopje ne da streljati na Zaloško cesto. Kdor trdi, da so streljali iz Leonišča in si upa to potrditi, naj se v to svrhu zgleda pri podpisnem uradu. Policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, dne 26. aprila 1920.

lj Seja načelstva JSZ, se vrši jutri v terek zvečer ob 7. uri v pisarni Jugoslovanske strokovne zveze, Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje. Člani načelstva se pozivljejo, da se zanesljivo udeležijo seje.

lj Seja pripravljalnega odbora trgovskih nastavljenec se vrši danes zvečer ob 7. uri v prostorih Jugoslovanske strokovne zveze, Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje. Tem potom obveščamo, da se ne vrši sestanek trgovskih nastavljenec, kakor se je poročalo v »Slovencu« z dne 25. t. m., ker je ukinjena zborovalna svoboda. Vse one trgovske nastavljenke krščanskega prepričanja, ki se zanimajo in ki bi bili voljni sodelovati, vabimo istotako, da se udeležijo seje. — Pripravljalni odbor.

lj Seja »Zveze služkinj« se vrši danes ob 8. uri zvečer v pisarni Jugoslovanske strokovne zveze, Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje. Vse odbornice se pozivljejo, da se zanesljivo udeležijo seje. Upošteva naj se točnost. — Predsednica.

lj Pogreb ustreljenega delavca Sagedina se je vršil danes ob 11. uri dopoldne iz mrtvašnice deželne bolnice. Pogreba se je udeležilo okrog 150 tovarišev pokojnega. Za krsto so šli žena in otroci. Pogreb se je izvršil mirno in brez demonstracij.

lj Aretirani vodje komunistov. Kolikar smo do te ure mogli poizvedeti, aretirani naslednji vodje komunistov: Golouh, dr. Lemež, Petrič in še nekaj drugih. Tokan izjavlja, da ni komunist, marveč starin. Žorga in Perdan se baje še skrivata.

lj V tovarni Pollak je v soboto nekdo od stavkajočih prišel tajno in tovarno in se polastil par ključev v namenu, da se ne odprejo delavnice ter zgini. Sum je padel na Valentina Brezarja, ker je dotični bil podoben temu. Brezarja so aretirali in ko se je alibi Brezarja ustanovil, bil je isti takoj izpuščen iz zapora kot nedolžen. Tovarna in policija zasledujejo pravega krivca. S tem popravljamo svojo sobotno vest o Brezarju.

lj Nezgoda na kolodvoru. V nedeljo popoldne je dolenski vlak, ko je privozil na južni kolodvor, zadel ob drug vlak. Par ljudi je lahko ranjenih; večje nesreče ni bilo.

lj Žena ubila moža. V nedeljo zjutraj okrog štirih je žena železničarja Kastelica v Bohoričevi ulici s sekiro preklala svojemu možu glavo, ko je ta odhajal v službo. Mož je umrl v bolnici. Ženo, ki je bila že enkrat v umobolnici, so oddali na opazovalnico.

lj Občinstvo se opozarja, da je strogo prepovedano voditi pse na trg med tržnimi urami. Mestni konjač ima nalogo, da urolovi vse pse, ki se prosto gibljejo v tem času po trgu, o čemur mestni magistral občinstvo pravočasno opozarja.

Širite »Večerni list«!

Aprovizacija.

a Razdeljevanje sladkornih izkaznic. Na tozadevno notico izvolite sprejeti sledeče pojasnilo: Pri osrednji krušni komisiji je določeno na dan ravno toliko strank in posluje ravno toliko komisarjev, kakor pri okrajni krušni komisiji. Spremembe torej ni druge, kakor lokalne. Znanja strank sploh ni treba, ker ima vsaka stranka svojo številko, katero je treba poiskati v zapisniku. Da bi to delo hitreje opravili okrajni komisarji, ki razdeljujejo vsake tri mesece enkrat karte, kakor na komisariji, ki delijo vsak dan karte, namenda ne bo trdil noben pameten človek. Zamudo povzroča le to, ker se delijo se taj vrste izkaznice in ker veliko strank sploh ne ve, kje hočejo jemati sladkor. Okrajne komisije pa sploh ne bodo več uradovale, ker bodo v prihodnje dobile karte le tisti, ki niso nikjer včlanjeni, in pa ker ne poslujejo bolje kakor osrednja, temveč je morala osrednja komisija zadnjič popravljati cel mesec zmešnjave, ki so jih razni okrajni komisarji povzročili pri zadnji izdaji kart za cenejšo moko.

Zavedajte se svoje politične pripadnosti! Darujte v sklad SLS!



Dne 24. t. m. okrog 9. ure dopoldne je nenadoma umrl ljubi mož in sorodnik, nadpremičnik južne železnice, gospod

Franc Sterle

star 47 let.
Priporočamo ga v spomin in molitev!
Ljubljana, 26. aprila 1920.

Žalujoča rodbina.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.